

Temanotat

Palestina: Væpnede grupper på Gazastripen

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Informasjonen som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Palestina: Væpnede grupper på Gazastripen**

SUMMARY

There are several movements and political parties with their own armed groups in the Gaza Strip, but only Hamas' forces may carry arms. The other groups may use arms in the resistance against Israel. This report gives an account of the different militant groups in Gaza and their relation to Hamas.

SAMMENDRAG

Det finnes flere bevegelser og politiske partier med bevæpnede grupper på Gazastripen, men det er i hovedsak kun Hamas' egne styrker som kan operere med våpen til bruk internt på Gazastripen. De andre gruppene får derimot bidra militært i frigjøringskampen mot Israel. Dette notatet redegjør for de ulike væpnede gruppene i Gaza og deres spillerom i forhold til Hamas.

INNHOLD

1. Innledning	5
2. Bevegelser med væpnede grupper på Gazastripen	5
2.1 Motstandsbevegelser	7
2.2 Bevæpnede salafistgrupper	8
3. Kapasitet og spillerom	11
3.1 Motstandsbevegelsene	11
3.2 Salafistgruppene	11
4. Forholdet mellom Hamas og militante grupper utenfor Hamas' struktur	12
4.1 Motstandsbevegelsen koordinerer delvis med Hamas	12
4.2 Salafistgruppene i konflikt med Hamas	14
5. Referanser	16

1. INNLEDNING

Dette notatet vil redegjøre for de viktigste væpnede gruppene på Gazastripen (senere referert til som Gaza). Så langt det lar seg gjøre vil gruppenes kapasitet, spillerom og forhold til Hamas gjennomgås. Notatet er skrevet for utlendingsforvaltningens behov og søker ikke å gi inngående kjennskap til gruppenes militære kapasitet. Derimot gjøres det et forsøk på å si noe om deres størrelse og spillerom i Gaza i dag.

Med unntak av de veletablerte motstandsgruppene, hvis fremste mål er palestinsk frigjøring, kan det tyde på at flere av de mindre militante gruppene har en løs struktur, og at det er flytende allianser mellom dem. I tillegg forekommer det fusjoner mellom gruppene og overgang av enkeltmedlemmer fra en gruppe til en annen.

Notatet bygger i stor grad på åpne nettbaserte kilder og på intervju med to velrenomerte lokale analytikere Landinfo traff på en informasjonsinnhentingstrekk i Gaza i april 2013. Av sikkerhetsmessige hensyn er begge anonymisert.

2. BEVEGELSER MED VÆPNEDE GRUPPER PÅ GAZASTRIPEN

Det finnes flere bevegelser og politiske partier med bevæpnede grupper i Gaza. Palestinske politiske grupperinger utgjør tyngden av den brede palestinske motstandsbevegelsen. Væpnet motstandskamp har lange røtter i palestinsk historie og er en integrert del av den palestinske nasjonale frihetsbevegelsen (Sayigh 1997).

Etter Hamas' maktovertakelse i juli 2007, er det i hovedsak kun Hamas' egne styrker som kan operere med våpen til bruk internt på Gazastripen, mens andre, i prinsippet, kun kan mobilisere i kampen mot Israel etter avtale med Hamas. Hamas' egne styrker består av følgende politi- og forsvarsenheter:

- Det sivile politiet
- Den interne sikkerhetstjenesten (Internal Security Forces), som er en etterretningsorganisasjon laget etter modell av "den forebyggende sikkerhetstjenesten" (al-Amn al-wiqai) på Vestbredden
- Den nasjonale sikkerhetsstyrken (National Security Forces), en grensevaktstyrke

I tillegg til de nevnte politi- og sikkerhetsstyrkene har Hamas også en militær gren Kata'ib Izz al-Din al-Qassam, dvs. Izz al-Din al-Qassam-brigadene eller -bataljonene (senere forkortet til Qassam-brigadene). Det er denne styrken fra Hamas det vil bli referert til videre i notatet.

Foruten Hamas' styrker, finnes det andre grupperinger knyttet til både islamistiske og sekulære bevegelser. Felles for alle er kampen for frigjøring av Palestina fra israelsk okkupasjon, og flere deltar i motstandskampen mot Israel. Ellers er de delvis preget av politisk rivalisering og uenighet om hvilke midler som skal benyttes i frigjøringskampen.

De sekulært orienterte væpnede gruppene har i hovedsak sitt utspring fra PLO-grupperinger som Fatah og PFLP (Popular Front for the Liberation of Palestine). Disse gruppene har en nasjonalistisk innretning, men ulike tilnærminger til hva som best fremmer palestinske interesser. Mens Fatah er forhandlingsorientert, er PFLP revolusjonsorientert og motstander av fredsforhandlinger med Israel.

Den fremste islamistiske bevegelsen er, foruten Hamas, Palestinsk Islamsk Jihad. Denne gruppen vokste frem innenfor den palestinske grenen av det Muslimske brorskapet i Egypt, men brøt ut av Brorskapet fordi de mente målet om et fritt Palestina kun er mulig med militære midler. Det som kjennetegner de islamistiske bevegelsene, og som i hovedtrekk skiller dem fra de sekulære, er målet om et samfunn basert på islamsk lovgivning. Medlemmer av de sekulære bevegelsene i Gaza er ikke nødvendigvis ikke-religiøse, men de ønsker et Palestina med sekulære lover, unntatt i familiesaker.

En annen type militante grupper som i de senere årene¹ har blomstret opp i Gaza, er tilknyttet salafistmiljøet. Salafister kjennetegnes ved en streng tolkning av koranen og fordømmelse av nyvinninger som korrupperer den rene islamske lære. Idealet er å leve tett opp til Profeten Mohammeds liv og lære og i tråd med de fromme forfedrene (*salaf al-salih*), de tre første generasjoner muslimer (Meijer 2009, s. 3; ICG 2011, s. 5).

Flertallet av salafister i Gaza er apolitiske, ikke-militante og fokusert på konvensjonelle *daawa*-aktiviteter som utdanning og veldedighet i misjonerende hensikt² (ICG 2011, s. 5). Salafisme har tradisjonelt ikke stått sterkt blant muslimer i Palestina, men ble spredt i miljøer rundt palestinere som har studert religion i Saudi Arabia, der wahhabisme, den saudiarabiske varianten av salafisme, er utbredt (Hroub 2009). Salafistenes apolitiske holdning og fravær av retorikk om Palestinsk frigjøring og hellig krig mot Israel er blant grunnene til at de ikke har noen utpreget legitimitet i det palestinske folket (Hroub 2009, s. 197).

Innenfor dette miljøet har det vokst frem enkelte militante salafistiske grupper, såkalte salafist-jihadister. De fleste av disse assosieres med det internasjonale terrornettverket al-Qaida, uten at de nødvendigvis har en direkte tilhørighet der. Der de islamistiske bevegelsene som utgår fra Brorskapet søker å utvikle et islamsk samfunn via gradvis reform, er salafist-jihadistene kjent for å slå hardt ned på det de anser som uislamsk adferd. Med sin strenge fortolkning av den rette lære og motstand mot politisk deltakelse, bruker de våpenmakt mot parter de mener korrupperer utviklingen av samfunnet og opprettelsen av et kalifat i den muslimske delen av verden.

Det finnes mange bevæpnede grupper innenfor hver av fløyene. I det etterfølgende vil disse bli omtalt som motstandsbevegelser og væpnede salafistgrupper. Gruppenes

¹ Gruppene har i hovedsak vokst frem etter 2006, men en av gruppene skal ha utført angrep allerede i 2001 (ICG 2011, s. 1).

² Ifølge Hroub (2009, s. 195) er det to hovedgrupper innen den ikke-voldelige salafistbevegelsen i Gaza: 1) al-Majlis al-Ilmi li-l-Da'wa al-Salafiyya fi -l-Filastin (The Scientific Council for the Salafi Mission in Palestine - SCSMP), formelt etablert i 1994, men eksisterte noen år før det; og 2) Jami'yyat Dar al-Kitab wa al-Sunna (The Association of the Book and Tradition of the Prophet - ABTP), etablert i 1975 i Khan Younis. I tillegg finnes en radikal salafistbevegelse som heter Hizb al-Tahrir al-Islami (the Islamic Liberation Party), grunnlagt av Sheikh Taqiyyul-Din al-Nabahani i Jerusalem i 1953, som etter hvert har vokst seg stor i Gaza. Denne bevegelsen har imidlertid ikke begynt å bruke våpenmakt.

ideologi og verdier er til dels overlappende, og motstandsbevegelsen rommer både sekulære og islamistiske grupper. Det som i størst grad skiller motstandsbevegelsen fra salafist-jihadistene, er at den førstnevnte har en legitimitet og oppslutning i befolkningen knyttet til palestinsk nasjonalisme og frigjøring fra Israel, mens sistnevnte har en mye bredere agenda, nemlig samling av den muslimske nasjonen i et islamsk kalifat (Cohen & Levitt 2010).

2.1 MOTSTANDSBEVEGELSER

Det er i hovedsak tre større væpnede grupperinger i Gaza (ICG i Gaza, intervju april 2013). Den ene er Hamas' militærstyrke Izz al-Din al-Qassam-brigadene som ble opprettet i 1991. Denne brigaden, som har operert lovlig i Gaza siden Hamas' maktovertakelse i juli 2007, er først og fremst innrettet mot å bekjempe eksterne trusler, som forsøk på israelsk infiltrasjon, israelske likvideringer av palestinske militante og kollaboratørvirksomhet. Qassam-brigadene er ledet av Mohammed Deif.

Den andre bevæpnede grupperingen tilhører bevegelsen Palestinsk Islamsk Jihad (PIJ). PIJ ble opprettet i Palestina i 1979, flere år før Hamas ble etablert. Gruppen har en militær avdeling som kalles Saraya al-Quds (Jerusalembrigadene). PIJ har nær kontakt med Syria og Iran og har fortsatt sitt hovedkvarter i Damaskus, i motsetning til Hamas, som forlot Syria i protest mot presidentens hardhendte behandling av sivilbefolkningen (statsviter ved al-Azhar-universitetet, møte i Gaza april 2013). Flere i PIJ har konvertert til shia-islam.

Den tredje større grupperingen tilhører Popular Resistance Committees (PRC), en koalisjon av palestinske fraksjoner som står i opposisjon til den palestinske selvstyremyndigheten (PA) og Fatahs forhandlingstilnærming til Israel (UN Human Rights Council 2009, s. 102). PRC ble grunnlagt i Gaza i 2000 av Fatah-aktivisten Jamal Abu Samhadana og har en brigade som heter al-Nasser Salah al-Deen-brigaden. Den består i hovedsak av tidligere medlemmer av den opprinnelig Fatah-tilknyttede al-Aqsa martyrbrigadene (AAMB) og av sikkerhetsstyrken til den palestinske selvstyremyndigheten (Preventive Security), men den har også elementer fra PIJ, PFLP og Hamas. Ifølge den amerikanske terror-forskningsgruppen START (u.å.b) har gruppen i hovedsak rekruttert medlemmer i Jabaliya flyktingleir.

Al-Nasser Salah al-Deen-brigadene ble opprettet i starten av den andre Intifadaen i 2000, opprinnelig for å beskytte flyktingleirene i Gaza, men ble etter hvert en mer offensiv deltaker i den palestinske fronten mot israelsk okkupasjon. PRC ser på bruk av militærmakt som den ene mulige vei til frigjøring. PRC er, etter flere angrep rettet mot militære og sivile israelske mål, klassifisert som en terroristorganisasjon av USA og Israel (U.S. Department of State 2013, s. 120).

Det skal også finnes et titalls andre mindre grupper (ICG i Gaza, møte april 2013). Deriblant kan nevnes Abu Ali Mustafa-brigaden, den militære grenen til PFLP, etablert i august 2001 (START u.å.a). Ifølge FN (UN Human Rights Council 2009, s. 101) tok Abu Ali Mustafa-brigaden på seg ansvar for 177 raketangrep og 115 granatangrep mot israelske byer og landsbyer under den israelske militæroffensiven på Gazastripen, Cast Lead-operasjonen, rundt årsskiftet 2008/2009. PFLP informerer om angrep de utfører mot Israel på sin egen hjemmeside (PFLP 2013). Det siste angrepet de har tatt ansvar for, fant sted den 22. april i år og var rettet mot israelske soldater som hadde tatt seg over grensen til Gaza i nord.

Al-Aqsa martyrbrigadene (AAMB), som ble etablert av Fatah-aktivister i 2000, er en koalisjon av militante grupper som fortsatt er mer eller mindre aktive i motstandskampen mot Israel (TRAC 2013). AAMB tok del i militære aksjoner mot Israel under de to store israelske militæroffensivene mot Gazastripen, henholdsvis Cast Lead-operasjon i 2008/2009 (UN Human Rights Council 2009) og Pillar of Defence i november 2012. AAMB har også avfyrt raketter mot Israel i februar i år (Hurriyet Daily News 2013).

En annen mindre, væpnet gruppe er al-Ansar-bataljonen, al-Ahrar-bevegelsens militære gren. Al-Ahrar-bevegelsen (de frie) ble etablert av tidligere Fatah-lojale aktører i kjølvannet av Hamas' maktovertakelse i juli 2007. Lederen for al-Ahrar, Khaled Abu Hilal, var tidligere leder av AAMB, men i 2006 gikk han over til Hamas og ble talsmann i den Hamas-ledede regjeringen, som ble etablert etter parlamentsvalget. Han proklamerte opprettelsen av al-Ansar-bataljonen i juli 2010 og uttalte at al-Ansar er rede til å slutte seg til kampen mot okkupasjonen av Palestina (The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center 2010).

For en skjematisk oversikt over motstandsgruppene, se tabell 1 *Væpnede grupper innen motstandsbevegelsen på Gazastripen*, s. 14.

2.2 BEVÆPNEDE SALAFISTGRUPPER

Foruten de militante gruppene som tilhører palestinske motstandsbevegelser og partier, har det i løpet av de siste årene vokst frem flere militante salafistgrupperinger i Gaza. Militante salafister har erklært hellig krig mot det de oppfatter som vantro regimer, og da spesielt USA og Israel. Bevæpnede salafistgrupperinger blomstret opp i Gaza under kaoset og maktkampen som rådet mellom Hamas og Fatah etter Hamas' valgseier i 2006 (statsviter ved al-Azhar universitetet, møte i Gaza april 2013; ICG 2011, s. 7). Enkelte av gruppene har stått bak angrep mot internettkaféer, musikk- og videobutikker, frisørsalonger og apotek, alle på ulike måter symbol på vestlige verdier (Hroub 2009, s. 198; ICG 2011, s. 7; Hovdenak 2009, s. 24-26).

Mange av de bevæpnede salafistene har en fortid i Hamas, men har brutt med dem i protest mot valgdeltakelsen i 2006 og mot inngåtte våpenhvileavtaler med Israel. De mener Hamas har inntatt en for forsonende holdning til Israel, og at bevegelsen ikke har gått langt nok i å innføre islamsk lovgivning (Hovdenakk 2009; The Economist 2010). De som ikke selv har brutt med Hamas, har blitt ekskludert fra Hamas pga. brudd på etiske og organisatoriske forhold (Abdallah 2012). Andre er utbrytere fra Fatah og Palestinsk Islamsk Jihad (Abdallah 2012).

Verdens mest kjente militante salafistnettverk er al-Qaida, og et kjennetegn ved andre såkalte jihadist-salafister er at de deler al-Qaidas ideologi om bruk av våpen og terror for å nå sine religiøse og politiske mål. I hvor stor grad væpnede salafistmiljøer i Gaza er med i al-Qaidas nettverk, er uklart, men flere av dem hyller al-Qaida-i-Iraks avdøde leder Zarqawi og terrornettverkets ideologi.³

Salafistmiljøet i Gaza består i hovedsak kun av palestinere, men etter revolusjonen i Egypt har disse utviklet en nærmere forbindelse med salafistmiljøet i Egypt (Abdallah 2012; Ravid 2013). Det er antatt at det er stor flyt av personer og våpen

³ For en mer inngående analyse av forholdet mellom salafist-jihadister på Gazastripen og al-Qaida, se Hovdenak 2009.

mellom Sinaihalvøya og Gaza (Ravid 2013; ICG, møte i Gaza april 2013). Etter at det militære i Egypt avsatte president Mohammed Mursi i juli 2013, og tidvis har stengt grensen ved Rafah, har mobiliteten mellom Egypt og Gaza igjen blitt dårligere. Dette, i tillegg til at Egypt angivelig planlegger en buffersone i grenseområdet, kan bidra til å isolere Gazas beboere, inkludert militante salafister, på nytt (Maan News 2013b).

International Crisis Group (ICG 2011) har analysert salafistmiljøet i Gaza i sin rapport *Radical Islam in Gaza*. Der nevnes en rekke grupper som oppsto i kjølvannet av kaoset etter parlamentsvalget i 2006, men som forsvant like raskt som de dukket opp, bl.a. på grunn av arrestasjon eller drap av medlemmene. Gjenværende militante salafister gikk under jorden, tok avstand fra miljøet eller omgrupperte seg. ICG (2011, s. 15) omtaler fire gjenværende grupper:

1. Jam'at Jaysh al-Islam (Den islamske hær), etablert av utbrytere fra PRC mot slutten av 2005 (ICG 2011, s. 8). Gruppen er ledet av Mumtaz Dughmush, tidligere medlem av selvstyremyndighetens (PAs) Preventive Security. Jaysh al-Islam var delaktige i bortføringen av den israelske soldaten Gilad Shalit i 2006, sammen med Hamas og PRC, og har stått bak kidnappinger av flere utenlandske journalister siden (ICG 2011, s. 7; U.S. Department of State 2013, s. 248). Ifølge israelsk etterretning, Shin Bet, har Jaysh al-Islam også forgreninger til Sinai (Ravid 2013).
2. Jaysh al-Ummah (Den islamske nasjonens hær), angivelig etablert rundt juni 2007 da gruppen tok ansvar for noen rakettangrep mot Israel (ICG 2011, s. 15). Den har baser sør på Gazastripen, i Khan Younis og Rafah, og i Beit Hanoun i nord. Gruppen har konsentrert sin virksomhet mot Israel og har ikke tatt ansvar for angrep internt på Gazastripen (ICG 2011, s. 15). Jaish al-Ummah er blant de gruppene som deler al-Qaidas ideologi (Info Live TV 2008). Gruppen var ansvarlig for kidnappingen av den britiske journalisten Alan Johnston i 2007, og Hamas utbetalte penger og ammunisjon for å få ham løslatt (Info Live TV 2008). Lederen for gruppen er antatt å være Abu Hafs al-Maqdisi. Han har vært arrestert av Hamas ved flere anledninger (Al-Ghoul 2013), og han oppfordret i august i år egyptere til hellig krig mot militærregimet i Egypt (Al-Ghoul 2013; Barnett 2013e).
3. Tawhid wa al-Jihad⁴ (Monoteisme/enhet og hellig krig), etablert i august 2009, samme måned som Hamas angrep Jund Ansar Allah i Ibn Taymiyya-moskeen i Rafah (se under) (Barnett 2012a). Ifølge ICG (2011, s. 15) er gruppen primært basert i flyktningleirer sentralt på Gazastripen, hovedsakelig i Nuseirat. Lederen, Abu Walid al-Maqdisi (Hisham Sa'idani), ble drept av israelske styrker i oktober 2012 (Barnett 2013a).
4. Ansar al-Sunna (Følgere av Profetens ord og gjerninger). Dette er angivelig en liten gruppe med rundt ti medlemmer (ICG 2011, s. 16.) Gruppen skal ha vært ledet av Ashraf al-Sabah (Barnett 2012b).

Ifølge David Barnett (2013a), som skriver for the Long War Journal, har de to sistnevnte gruppene, Tawhid wa al-Jihad og Ansar al-Sunna, slått seg sammen med

⁴ Gruppens fulle navn er Jamaat al-Tawhid wa al-Jihad (Group of monotheism and jihad), men i engelskspråklige rapporter refereres gruppen som oftest kun som Tawhid wa al-Jihad.

enkelte andre mindre grupper og dannet Mujahideen Shura Council in the Environs of Jerusalem (MSC). MSC har angivelig tatt ansvar for en rekke rakettagrep mot Israel og et angrep der en israelsk sivil ble drept den 18. juni 2012 (Barnett 2013a). Den palestinske journalisten Asmaa al-Ghoul (2013), som er bosatt i Rafah flyktningleir, nevner også MSC som en av flere militante salafistgrupper i en artikkel om salafistledere i Gaza. Tawhid wa al-Jihad og Ansar al-Sunna nevnes ikke. Lederne for MSC var angivelig Abu Walid al-Maqdisi og Ashraf al-Sabah. Begge skal ha blitt drept i oktober 2012. Hamas har blitt beskyldt for å stå bak drapet på al-Maqdisi, mens al-Shaba skal ha blitt drept i et israelsk angrep (Barnett 2012b). Begge ble antatt å være nært tilknyttet al-Qaida (Barnett 2012a).

En annen gruppe som har vært relativt stor, er Jund Ansar Allah (Soldater av Guds følgere). Gruppen, angivelig etablert i 1981, er antatt å være inspirert av al-Qaida, men det er uvisst om det er en reell kobling mellom dem (BBC 2009a). Etter at gruppens leder erklærte Gaza for et islamsk emirat i august 2009, kom det til kraftige sammenstøt med Hamas i Ibn Taymiyya-moskeen i Rafah (BBC 2009b). Over 20 av gruppens medlemmer ble drept, inkludert lederne Abdul-Latif Moussa og Khalid Banat, over hundre ble såret og mange arrestert (Barnett 2013c; ICG 2011, s. 13). Ifølge ICG (2011, s. 14) har ikke gruppen kommet seg etter dette, selv om den faktisk har tatt på seg ansvaret for enkelte angrep rettet mot Israel siden. Jund Ansar Allah blir likevel nevnt som en av de fem gjenværende av en salafist-jihadist-leder i desember 2010 (ICG 2011, s. 15) og av forskeren ved det Danske Institutt for Internasjonale Studier (DIIS) Leila Stockmarr (2011) i en rapport om islamistiske bevegelser i Gaza. Også statsviteren Landinfo møtte i Gaza i april 2013, nevnte denne gruppen som en av fem bevæpnede salafistgrupper i Gaza i dag. Det samme gjør den palestinske journalisten Asmaa al-Ghoul (2013). Det kan derfor være grunn til å tro at gruppen fortsatt eksisterer, men at den fremdeles er svekket som følge av tap av ledere, arrestasjoner og konfiskering av våpen. Abu al-Hareth skal ha tatt over lederskapet etter at Moussa og Banat ble drept (Qannan 2010).

Jaljalat (rullende torden) blir også omtalt i ICGs rapport om radikale islamistbevegelser i Gaza (2011, s. 16-17). Jaljalat blir av enkelte kilder betegnet som en egen gruppe, mens andre bruker Jaljalat som en fellesbetegnelse på militante salafister i Gaza. Ifølge de fleste salafist-jihadistene intervjuet av ICG, er Jaljalat ikke en egen gruppe, men en fellesbetegnelse på militante salafister i Gaza. Ifølge Stockmarr (2011, s. 20) skal også Hamas referere til Jaljalat som en fellesbetegnelse på islamistiske jihadister, mens den israelske sikkerhetstjenesten Shabak refererer til Jaljalat som en egen gruppe (Shabak u.å.). Den palestinske journalisten Asmaa al-Ghoul (2013) nevner også Jaljalat som en egen gruppe.

Lederen for Jund Ansar Allah, Abu al-Hareth, skal ha forklart at Jalalat er en sammenslutning av følgende fire grupper: Jund Ansar Allah, Jam'at Jaysh al-Islam, At-Tawheed wa al-Jihad; og Jund Allah (God's Soldiers) (Qannan 2010).

I tillegg til de ovenfor nevnte gruppene, finnes det også andre mindre grupperinger av militante salafister, men det er lite tilgjengelig informasjon om deres struktur og lederskap.

For en skjematisk oversikt over de bevæpnede salafistgruppene, se tabell 2 *Væpnede salafistiske grupper på Gazastripen*, s. 15.

3. KAPASITET OG SPILLEROM

3.1 MOTSTANDSBEVEGELSENE

Hamas' Izz al-Din al-Qassam-brigadene skal bestå av flere tusen mer eller mindre godt kvalifiserte soldater, mens sikkerhetsstyrken har så mange som 9000 soldater (US Department of State 2013, s. 256). Selv om Qassam-brigadene er Hamas' militære arm og underlagt partiets ideologiske målsettinger, er militærstyrken en egen organisasjon som kan overleve uten partiets politiske struktur, ifølge en rapport utarbeidet av Australian National Security (2012). Qassam-brigadene opererer også til dels på eget initiativ. Det er kun militante grupper underlagt Hamas' kommando, som har lov til å patruljere med våpen.

Palestinsk Islamsk Jihad har en avansert militærkapasitet og god tilgang til treningsfasiliteter, utstyr og våpen (statsviter ved al-Azhar universitetet, møte i Gaza april 2013). Gruppen har stor innflytelse i Gaza, men er likevel ikke i stand til å utfordre Hamas på hjemmebane. I henhold til det amerikanske utenriksdepartementet (U.S. Department of State 2013, s. 275) har PIJ rundt 1000 medlemmer.

PIJ er i kraft av sin styrke i stand til å drive motstandskamp, som da de i mars 2012, sammen med PRC, avfyrte raketter mot Israel over en firedagers periode (Esposito 2012). Ifølge en av lederne i PIJ, Khalid al-Batsh, kan PIJ operere uten å bli forhindret av Hamas (Rabbani 2013). Dette må en anta kun er tilfelle så fremt PIJ ikke bryter med Hamas' policy.

PRC og Abu Ali Mustafa-brigadene har også relativt god kapasitet, men Landinfo har ingen informasjon om hvor mange som inngår i deres styrker. Det er antatt at begge får støtte fra Hizbollah og Iran (Encyclopedia of the Middle East 2008; Balousha 2013). Gruppene spillerom er avhengig av hva Hamas tillater. Det betyr at de tillates å utføre angrep mot Israel i tider med konflikt, som under de israelske militæroffensivene Cast Lead i 2008/2009 og Operation Pillar of Defense i november 2012, mens militant aktivitet internt på Gazastripen ikke tolereres. Rakettangrep mot Israel i perioder med våpenhvile, kan medføre reaksjoner som arrestasjon.

Etter at Hamas i februar 2012 anklaget den syriske presidenten Bashar al-Assad for forfølgelse av sivile i Syria, og bevegelsens politiske leder Khaled Meshal flyttet fra Damaskus, har Irans støtte til Hamas blitt redusert, mens den har økt til PIJ, PRC og Abu Ali Mustafa-brigadene (Byman 2013).

Al-Aqsa martyrbrigadene (AAMB) opererer fortsatt ut fra Gaza, selv etter Hamas' makttovertakelse. Det amerikanske utenriksdepartementet antar at gruppen har noen hundre medlemmer totalt, og at de fleste befinner seg i Gaza. AAMB gjennomførte rundt 500 angrep mot Israel fra Gaza under det israelske militærets ukelange Operation Pillar of Defence i november i 2012 (US State Department of State 2013, s. 248).

Landinfo vet ikke hvor slagkraftig al-Ansar-bataljonen er i dag, men bevegelsen feiret sitt fem-års jubileum i Rafah i juli 2012 (Khatib 2012). Deres militærbase i Khan Younis skal ha blitt utsatt for et israelsk angrep i juli 2012 (Maan News 2012).

3.2 SALAFISTGRUPPENE

Salafistgruppene har hevdet at de til sammen har over 10 000 medlemmer i Gaza, men akademikeren ved al-Azhar-universitetet, som Landinfo møtte i Gaza, mener de

overdriver sin egen styrke. Han mener antallet militante salafister i Gaza ligger et sted mellom tre til fem tusen. Andre mener de ikke utgjør med enn rundt 1000 personer (Abdallah 2012), mens ICG (2011, s. 15) refererer til en militant salafist i Gaza som antyder at det ikke er flere enn noen hundre totalt sett på Gazastripen. I følge Hamas' egne anslag er det kun snakk om noen dusin (ICG 2011, s. 15)

Ingen av salafistgruppene har kapasitet til å utfordre Hamas, men det forekommer konflikter (statsviter ved al-Azhar-universitetet, møte april 2013).

Ifølge ICG (2011, s. 10) har Jaysh al-Islam (Army of Islam) utført få angrep i Gaza siden gruppen, og Dughmush-klanen, kom på kant med Hamas i 2008. Derimot later det til at gruppen gjennomfører militærtrening for andre utenlandske jihadister i Gaza, med Hamas' tillatelse, mot at de avstår fra å utføre angrep mot Israel fra palestinsk territorium (Ravid 2013). Inn- og utreise av jihadister til og fra Gaza ble lettere i perioden juli 2012 – juli 2013, da Det muslimske brorskapet hadde makten i Egypt. Ifølge det amerikanske utenriksdepartementet finansierer Jaysh al-Islam det meste av sin virksomhet med kriminelle aktiviteter på Gazastripen, og samme kilde antar at gruppen består av noen få hundre medlemmer (US Department of State 2013, s. 249).

På spørsmål om noen av de militante gruppene utenfor Hamas' bevegelse har mulighet til å gjennomføre overgrep mot enkeltborgere i Gaza uten at Hamas vil etterforske saken, svarte akademikeren Landinfo traff i Gaza "nei". Han mente Hamas har vilje til å beskytte borgerne fra slike overgrep og relativt god evne til å finne de skyldige dersom slike overgrep finner sted. Han la til at Hamas imidlertid ikke har en åpen etterforskningsprosess: "Sakene blir ofte lukket, og ofrene får ikke nødvendigvis noe svar", sa han.

Et eksempel på at Hamas-myndighetene følger opp kriminelle handlinger, selv de rettet mot politiske motstandere, er at de klarte å finne de to gjerningsmennene som fra en motorsykkel skjøt en Fatah-leder i foten en gang i mars i år. Hamas arresterte de antatt skyldige etter ti dager. Samtidig avdekket de hvem som hadde bestilt og betalt attentatet. Etterforskningen var imidlertid ingen åpen prosess (statsviter ved al-Azhar-universitetet, møte i Gaza april 2013).

4. FORHOLDET MELLOM HAMAS OG MILITANTE GRUPPER UTENFOR HAMAS' STRUKTUR

4.1 MOTSTANDSBEVEGELSEN KOORDINERER DELVIS MED HAMAS

Forholdet mellom Hamas og PIJ var preget av noe konflikt de to første årene etter Hamas' maktøvertakelse i Gaza. Konflikten knyttet seg dels til at Hamas ville overta kontrollen over moskeene som var etablert av PIJ. Etter hvert utviklet det seg imidlertid en forståelse mellom grupperingene, og PIJ beholdt innflytelsen over noen av moskeene. Det at ledelsen til begge gruppene på det tidspunktet hadde hovedsete i Damaskus, kan ha bidratt til å bedre forholdet (statsviter ved al-Azhar universitetet, møte april 2013).

Hamas anerkjenner PIJ som en part i kampen mot Israel, og det foreligger en gjensidig respekt mellom dem, ifølge den universitetsansatte statsviteren Landinfo

møtte i Gaza. Han viste til at ledelsen i begge grupperinger samarbeider i forhandlinger om våpenhvile med Israel, som etter krigene i 2009 og 2012.

De store militante gruppene koordinerer til en viss grad sin aktivitet med Hamas. De har et felles mål i frigjøring av Palestina, og derfor benytter gruppene hverandres kapasitet i perioder med ekstern konflikt, som under Israels Cast Lead-operasjon i Gaza i 2008/2009 og senere i november 2012. I perioder med våpenhvile sørger Hamas for å få til et samarbeid med de største gruppene, men ved en eskalering, eskalerer gruppene samlet (ICG i Gaza, møte april 2013).

Foruten en felles forståelse av våpenhvile, foreligger det også en slags avtale mellom Hamas og PIJ om patruljering langs grensen mot Israel. Hver natt rykker de to gruppenes militære grener, al-Qassam-brigadene og al-Quds-brigadene (Jerusalembrigadene), ut til grenseområdene for å møte eventuelle israelske krenkelser (statsviter ved al-Azar-universitetet, møte 2013). Patruljeringen søker også å forhindre andre grupper i å skyte raketter mot Israel (Barnett 2013b).

Ifølge statsviteren Landinfo traff i Gaza, skal lederen for Hamas i Gaza, Ismail Haniyeh, en gang i 2012 ha foreslått en sammenslåing av Hamas og PIJ. PIJ skal i utgangspunktet ha blitt positivt overrasket over forslaget, men så langt vår kilde visste, har det foreløpig ikke kommet noe mer ut av denne tilnærmelsen. Uavhengig av hvorvidt det er hold i denne opplysningen eller ikke, viser flere forhold at Hamas og PIJ har et relativt godt samarbeid. En viktig faktor som skiller PIJ fra Hamas, er at PIJ ikke ønsker å delta i den politiske prosessen.

Grupper som PRC og Abu Ali Mustafa-brigaden har tilsynelatende det forholdet til Hamas at de kan delta i aksjoner mot Israel etter avtale med Hamas, men dersom de agerer militært på egen hånd, risikerer de reaksjoner fra Hamas. Det finnes flere eksempler på arrestasjoner av militsmedlemmer. Senest den 27. august 2013 ble flere medlemmer av PFLPs milits, Abu Ali Mustafa-brigadene, arrestert under en minnemarkering for drapet på gruppens leder i 2001 (Maan News 2013a). Påskuddet for arrestasjonen skal ha vært mistanke om rakettagrep mot Israel (Maan News 2013a).

Al-Aqsa martyrbrigadene i Gaza har ikke lenger den nære tilknytningen til Fatah som den opprinnelig hadde ved etableringen i 2000, og dette kan de visst forklare hvorfor brigaden fortsatt kan eksistere i Gaza. AAMB ble forsøkt avvæpnet av de palestinske myndighetene i 2005, samtidig som flere av medlemmene ble inkorporert i den palestinske politistyrken. Selv om gruppen kjempet mot Hamas før og etter Hamas' maktovertakelse i Gaza i 2007, har de senere samarbeidet om angrep rettet mot Israel (Fletcher 2008).

Tabell 1 Væpnede grupper innen motstandsbevegelsen på Gazastripen

Motstandsbevegelser	Organisasjon/leder	Ideologi	Grunnlagt	Størrelse	Sympati
Al-Qassam-brigadene	Hamas/Mohammed Deif	Islam	1991	Noen tusen	PIJ, PRC
Saraya al-Quds-brigadene (Jerusalembrigadene)	PIJ/?	Islam	1979	Ca. 1000	Hamas, Hezbollah
Al-Nasser Salah al-Deen-brigadene	PRC/Jamal Abu Samhadana	Sekulær/Islam	2000	Noen hundre	Hamas, PIJ
Al-Aqsa martyrbrigadene (AAMB)	Tidligere Fatah/nå koalisjon av militante	Sekulær	2000	Noen hundre	Hamas, PIJ
Abu Ali Mustafa-brigadene	PFLP /?	Sekulær	2001	?	Syria
Al-Ansar-bataljonene	Al-Ahrar/Khaled Abu Hilal	Sekulær	2010	?	Hamas

4.2 SALAFISTGRUPPENE I KONFLIKT MED HAMAS

Flere palestinere med tilknytning til Hamas har søkt seg til salafistiske grupper. Dette fordi de mener Hamas har blitt for opptatt av styre og administrasjon fremfor motstandskampen. De mener Hamas har gitt opp sine islamistiske verdier (statsviter ved al-Azhar universitetet, møte 2013). Det er først og fremst disse gruppene som det er mest problematisk for Hamas å håndtere og kontrollere.

Selv om salafist-jihadistene ikke utgjør noen direkte trussel for Hamas, kan ikke Hamas kontrollere dem. Det synliggjøres ved raketangrep mot Israel som ikke er klarert med Hamas. Hamas har etter den israelske novemberoffensiven i 2012 inngått våpenhvile med Israel, og brudd på denne avtalen, uansett hvem som står bak, vil kunne få alvorlige konsekvenser for hele Gaza.

Ifølge en politisk analytiker fra ICG i Gaza (møte april 2013) utgjør den ustabile situasjonen i Sinai en utfordring for Hamas idet den har gitt militante salafister bedre tilgang til våpen derfra. Dette har imidlertid endret seg noe etter at Det muslimske brorskapet mistet makten i kuppet mot President Mursi i juli i år. Den egyptiske hæren har siden ødelagt flere hundre smuglertunneler og i lange perioder stengt grensen til Gaza.

Hamas vil nødvendig gå etter personer som ikke truer deres interesser, så lenge de kjemper for frigjøring av Palestina. De vil, slik ICG i Gaza ser det, kun bli anholdt eller angrepet av Hamas dersom de utgjør en trussel mot Hamas. Et eksempel på truende adferd kan være brudd på våpenhvilen mot Israel, da raketangrep som ikke er initiert av Hamas, viser at Hamas ikke har kontroll med militant aktivitet på Gazastripen. I tillegg kan raketangrep mot Israel medføre kraftige israelske militære reaksjoner, som i verste fall kan lede til ny krig.

Det er imidlertid flere eksempler på at salafist-jihadister har blitt arrestert i Gaza. Etter to raketangrep i april 2013, angivelig avfyrt av Mujahideen Shura Council, arresterte Hamas to personer fra salafistmiljøet for å ha stjålet raketter fra andre grupper. Gazas innenriksdepartement har benektet at de har arrestert noen for å drive motstandskamp mot Israel, da dette ikke ville være formålstjenlig for den nasjonale konsensus. Talsmannen for departementet sa at sikkerhetsapparatet er en del av motstandskampen mot okkupasjon, og at de ikke ville arrestere noen som bidrar i denne kampen (The Clarion Project 2013). Den 2. mai skal imidlertid Hamas' innenriksminister ha uttalt at seks salafister var arrestert, fire av dem på grunn av mistanke om stjalne raketter fra andre væpnede grupper. Ibn Taymiyyah Media

Center (ITMC), Mujahideen Shura Councils mediasenter, hevdet derimot på sine nettsider at personene ble arrestert på grunn av sin ideologi (Barnett 2013b).

I juni 2013 ble ytterligere to militante salafister arrestert. Den ene er 20 år gamle Abdel Raqib Khalid Banat. Han er sønn av Khaled Banat, som var en av lederne for Jund Ansar Allah, og som ble drept i august 2009. Den andre var Sheikh Hussein al-Jo'ayteni (Barnett 2013c). Sistnevnte ble løslatt i august (Barnett 2013d).

Lederen for Jaish al-Umma, Abu Hafs al-Maqdisi, har vært arrestert av Hamas flere ganger, sist i juli 2013 da han deltok i en demonstrasjon til støtte for Jerusalem der han hadde oppfordret til hellig krig både i Egypt og verden utenfor (al-Ghoul 2013). Hamas tillater ikke noen i Gaza å involvere seg i den pågående maktkampen i Egypt, og det er innført forbud mot å holde pressekonferanser og demonstrasjoner til støtte for Det muslimske brorskapet i Egypt (Al-Ghoul 2013).

Det at salafistgrupper klarer å gjennomføre rakettagrep og dermed bryte våpenhvilen uten godkjennelse fra Hamas, provoserer Hamas, fordi Hamas blir stilt til ansvar når Israel svarer med å stenge grensen. Selv om salafist-jihadistene og Hamas har enkelte felles målsettinger som palestinsk frigjøring og opprettelsen av en islamsk stat, står de likevel i et motsetningsforhold til hverandre. Hamas' militærmakt har utvilsomt evnen til å slå ned på militante salafister, og de kostnadene det har i form av å bli ansett som Israels og PAs støttespillere må til enhver tid veies opp mot Hamas' egne og beboerne på Gazastripens interesser, som er henholdsvis maktopprettholdelse og fravær av nye israelske angrep.

Tabell 2 Væpnede salafistiske grupper på Gazastripen

Salafistgrupper	Organisasjon/leder	Grunnlagt	Størrelse	Sympati
Jaysh al-Islam (Den islamske hæren)	Utbrytere Hamas, PRC/Mumtaz Dughmush	2005/2006	Noen hundre	?
Jaysh al-Umma (Den islamske nasjonens hær)	Abu Hafs al-Maqdisi	2007/2008	?	Al-Qaida, MSC
Tawhid wa al-Jihad (Monoteisme og hellig krig) (TJ)	Abu Walid al Maqdisi (Hisham Sa'idani) (d drept)	2009	?	Al-Qaida, MSC
Ansar al-Sunna (Følgere av Profetens ord og gjerninger) (AS)	Ashraf al Sabah	?	<10	Al-Qaida, MSC
Mujahideen Shura Council in the Environs of Jerusalem (Hellige krigeres konsultative råd) (MSC)	Fusjon av TJ og AS	2012	?	Al-Qaida, TJ, AS
Jund Ansar Allah (Soldater av Guds følgere)	Abdul-Latif Moussa (d drept)	1982	?	Al-Qaida
Jaljalat (Rullende torden)	Samling av flere grupper	2009	?	Al-Qaida

5. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Abdallah, O. (2012, 8. august). The Salafist Jihadists Who Call Gaza Home. *Al-Monitor*. Tilgjengelig fra <http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2012/08/gazas-salafist-jihadism-it-emerg.html#ixzz2dMEijuVn> [lastet ned 29. august 2013]
- Australian National Security (2012, 17. august). *Hamas's Izz al-Din al-Qassam Brigades*. Canberra: Australian National Security, Australian Government. Tilgjengelig fra http://www.nationalsecurity.gov.au/agd/WWW/nationalsecurity.nsf/Page/What_Governments_are_doing_Listing_of_Terrorism_Organisations_Hamas [lastet ned 24. september 2013]
- Balousha, H. (2013, 17. september). Iran Increases Aid to PFLP Thanks to Syria Stance. *Al-Monitor*. Tilgjengelig fra <http://www.al-monitor.com/pulse/tr/contents/articles/opinion/2013/09/iran-pflp-gaza-palestine-syria.html#ixzz2fFjXcIDG> [lastet ned 18. september 2013]
- Barnett, D. (2012a, 14. oktober). Mujahideen Shura Council is consolidation of Salafi – Jihadist groups in Gaza: sources. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2012/10/mujahideen_shura_cou.php [lastet ned 19. august 2013]
- Barnett, D. (2012b, 15. oktober). Statements pour in for 2 Salafi leaders recently killed in Gaza. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2012/10/jaish_al_ummah_eulogizes_top_s.php#ixzz2f3rCrTnH [lastet ned 15. september 2013]
- Barnett, D. (2013a, 3. april). MSC in Jerusalem claims rocket fire, demands Hamas release jihadists. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/archives/2013/04/msc_in_jerusalem_cla.php#ixzz2dGb28GbF [lastet ned 28. august 2013]
- Barnett, D. (2013b, 16. juni). Salafi jihadists slam Hamas over arrest of Salafist preacher. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2013/06/salafi_jihadists_slam_hamas_ov.php#ixzz2dSfGNVSx [lastet ned 2. september 2013]
- Barnett, D. (2013c, 18. juni). Son of Jund Ansar Allah leader reportedly arrested. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2013/06/son_of_jund_ansar_allah_leader.php#ixzz2dRPi8ngf [lastet ned 2. september 2013]
- Barnett, D. (2013d, 9. august). Salafi cleric reportedly released from Hamas prison. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra http://www.longwarjournal.org/threat-matrix/archives/2013/08/salafi_cleric_reportedly_relea.php [lastet ned 18. september 2013]
- Barnett, D. (2013e, 12. september). Jund al Islam claims credit for Sinai suicide car bomb attacks. *The Long War Journal*. Tilgjengelig fra: http://www.longwarjournal.org/archives/2013/09/jund_al_islam_claims.php#ixzz2f4C5IH1I [lastet ned 15. september 2013]
- BBC (2009a, 15. august). Hamas says Gaza now under control. *BBC*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/8203713.stm [lastet ned 8. juli 2013]
- BBC (2009b, 15. august). Profile: Jund Ansar Allah. *BBC*. http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/8203239.stm [lastet ned 2. september 2013]
- Byman, D. (2013). Is Hamas winning? *The Washington Quarterly*, 36(3), s. 63-76. Tilgjengelig fra http://csis.org/files/publication/TWQ_13Summer_Byman.pdf [lastet ned 5. september 2013]

- The Clarion Project (2013, 8. mai). Hamas, Salafists Vie for Power in Gaza. *The Clarion Project*. Tilgjengelig fra <http://www.clarionproject.org/news/hamas-salafists-vie-power-gaza> [lastet ned 5. juli 2013]
- Cohen, Y. & Levitt, M. (2010, januar). *Deterred but Determined. Salafi-Jihadi Groups in the Palestinian Arena. Policy Focus #99-*. Washington D.C.: Washington Institute for Near East Policy. Tilgjengelig fra <http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/PolicyFocus%2099.pdf> [lastet ned 17. oktober 2013]
- The Economist (2010, 13. mai). The Salafists in Gaza. The real thing. *The Economist*. Tilgjengelig fra <http://www.economist.com/node/16117240> [lastet ned 8. juli 2013]
- Esposito, M. K. (2012). Quarterly update on the conflict and diplomacy. *Journal of Palestine Studies* 164, XLI(4), s. 121.
- Encyclopedia of the Middle East (2008, 4. november). *Popular Resistance Committees*. [s.l.]: MidEastWeb. Tilgjengelig fra http://www.mideastweb.org/Middle-East-Encyclopedia/popular_resistance_committees.htm [lastet ned 18. september 2013]
- Fletcher, H. (2008, 2. april). *Al-Aqsa Martyrs Brigade*. New York/Washington D.C.: Council on Foreign Relations. Tilgjengelig fra <http://www.cfr.org/israel/al-aqsa-martyrs-brigade/p9127> [lastet ned 3. september 2013]
- Al-Ghoul, A. (2013, 22. august). Gaza Salafist Leader Calls For Jihad Against Egyptian General. *Al-Monitor Palestine Pulse*. Tilgjengelig fra http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/salafist-gaza-hamas-egypt-sinai.html?utm_source=&utm_medium=email&utm_campaign=8026 [lastet ned 26. august 2013]
- Hovdenak, A. (2009, 12. januar). *Al-Qaida – a challenge for Hamas? FFI-rapport 2009/00092*. Kjeller: Forsvarets Forskningsinstitutt. Tilgjengelig fra <http://www.ffi.no/no/Rapporter/09-00092.pdf> [lastet ned 21. oktober 2013]
- Hroub, K. (2009). Salafi formations in Palestine: The Limits of a De-Palestinised Milieu. I: Meijer, R. (red), *Global Salafism: Islam's New Religious Movement*. London: Hurst & Company, 189-211.
- Hurriyet Daily News (2013, 26. februar). Al-Aqsa Martyrs Brigades claim Gaza rocket after inmate death. *Hurriyet Daily News*. Tilgjengelig fra <http://www.hurriyetaidailynews.com/al-aqsa-martyrs-brigades-claim-gaza-rocket-after-inmate-death-.aspx?pageID=238&nid=41892> [lastet ned 10. juli 2013]
- ICG, dvs. International Crisis Group (2011, 29. mars). *Radical Islam in Gaza. Middle East Report No. 104*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/en/regions/middle-east-north-africa/israel-palestine/104-radical-islam-in-gaza.aspx> [lastet ned 10. juli 2013].
- Info Live TV (2008, 2. september). The Army of the Nations An Al Qaida Style Group In Gaza Prep. *Info Live*. Tilgjengelig via You Tube <http://www.youtube.com/watch?v=yuRoOXOYLcE> [lastet ned 2. september 2013]
- Khatib, A. R. (2012, 7. juli). Al-Ahrar Brigade parade for fifth anniversary in Gaza. *Demotix*. Tilgjengelig fra <http://www.demotix.com/news/1320401/al-ahrar-brigade-parade-fifth-anniversary-gaza#media-1320364> [lastet ned 16. august 2013]
- Landinfo (2011, 16. mars). *Politiske opposisjonelle i de palestinske områdene*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1574/1/1574_1.pdf [lastet ned 18. september 2013]
- Maan News (2012, 10. juli). Israeli jets strike south Gaza, no injuries. *Maan News*. Tilgjengelig fra <http://www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=502932> [lastet ned 18. september 2013]

- Maan News (2013a, 30. august). PFLP: Hamas security force detain fighters in Gaza. *Maan News*. Tilgjengelig fra <http://www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=624922> [lastet ned 2. september 2013]
- Maan News (2013b, 2. september). Egypt army plans buffer zone along Gaza border. *Maan News*. Tilgjengelig fra <http://www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=625995> [lastet ned 2. september 2013]
- Meijer, R. (red) (2009). *Global Salafism: Islam's New Religious Movement*. London: Hurst & Company.
- The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center (2010, 11. august). *A network of former Fatah operatives in the Gaza Strip (Al-Ahrar) supported by Hamas announced the establishment of a military wing*. Ramat Hasharon: The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center. Tilgjengelig fra <http://www.terrorism-info.org.il/en/article/18051> [lastet ned 2. september 2013]
- PFLP, dvs Popular Front for the Liberation of Palestine (2013, 22. april). *Abu Ali Mustafa Brigades*. [s.l.]: PFLP. Tilgjengelig fra <http://pflp.ps/english/category/military/> [lastet ned 2. september 2013]
- Qannan, I. (2010, 18. april). Exclusive: New Gaza Salafist faction numbers 11,000. *Maan News*. Tilgjengelig fra <http://www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=277513> [lastet ned 17. oktober 2013]
- Rabbani, M. (2013). Interview with Islamic Jihad's Khalid al-Batsh. *Journal of Palestine Studies*, 166, XLII(2), s. 61-70.
- Ravid, B. (2013, 20. august). Shin Bet forms new unit to thwart attacks on Israel by Sinai jihadists. *Haaretz*. Tilgjengelig fra <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/.premium-1.542417#> [abonnementstjeneste, lastet ned 21. august 2013]
- Sayigh, Y. (1997). *Armed Struggle and the Search for a State: The Palestinian movement 1949-1993*. Washington, D.C.: Institute for Palestine Studies, and Oxford: Clarendon Press.
- Shabak, dvs. Israeli Security Agency (u.å.). *The Jaljalat Phenomenon in the Gaza Strip*. Tel Aviv: Shabak. Tilgjengelig fra http://www.shabak.gov.il/English/EnTerrorData/Reviews/Pages/Jaljalat_en.aspx [lastet ned 15. oktober 2013]
- START, dvs. Studies of Terrorism and Responses to Terrorism (u.å.a). *Terrorist Organization Profile: Martyr Abu-Ali Mustafa Brigades*. College Park: National Consortium for the Studies of Terrorism and Responses to Terrorism, University of Maryland. Tilgjengelig fra http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=4465 [lastet ned 16. oktober 2013]
- START (u.å.b). *Terrorist Organization Profile: Popular Resistance Committees*. College Park: National Consortium for the Studies of Terrorism and Responses to Terrorism, University of Maryland. Tilgjengelig fra http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=4211 [lastet ned 16. oktober 2013]
- Stockmarr, L. (2011). *Gaza's New Islamists. The Atomization of Palestinian Islamism Since 2006*. København: Danish Institute for International Studies (DIIS). Tilgjengelig fra <http://www.isn.ethz.ch/Digital-Library/Publications/Detail/?ots591=0c54e3b3-1e9c-be1e-2c24-a6a8c7060233&lng=en&id=133993> [lastet ned 15. august 2013]
- TRAC, dvs. Terrorism Research & Analysis Consortium (2013). *al Aqsa Martyrs Brigade (AAMB)*. TRAC. Tilgjengelig fra <http://www.trackingterrorism.org/group/al-aqsa-martyrs-brigade-aamb> [lastet ned 16. oktober 2013]
- UN Human Rights Council (2009, 15. september). *Human Rights In Palestine and Other Occupied Arab Territories. Report of the United Nations Fact Finding Mission on the Gaza Conflict*. New York: UN Human Rights Council. Tilgjengelig via The Guardian

<http://image.guardian.co.uk/sys-files/Guardian/documents/2009/09/15/UNFFMGCReport.pdf>
[lastet ned 2. september 2013]

- U.S. Department of State (2013, 30. mai). *Country Reports on Terrorism 2012. Israel, The West Bank, and Gaza*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2012/209982.htm> [lastet ned 3. september 2013]

Muntlige kilder

- Statsviter ved Al-Azhar-universitetet, Gaza. Møte i Gaza 9. april 2013.
- ICG, dvs. International Crisis Group, Gaza. Møte i Gaza 10. april 2013.